

Il-Garanzija ta' saħħa u sigurtà għal ħaddiema b'dizabilitajiet

L-Introduzzjoni

Tipiġija ta' Marina Wiriltsch, is-Sena Ewropea ta' Persuni b'Dizabilitajiet 2003

Persuni b'dizabilitajiet għandhom jirċievu trattament ugwali fuq il-post tax-xogħol. Dan jinkludi ugwaljanza fir-rigward tas-saħħa u tas-sigurtà fuq il-post tax-xogħol. Is-Saħħa u s-sigurtà m'għandhomx jintużaw bħala skuża sabiex persuni b'dizabilità ma jiġux impjegati jew ma jibqgħux jiġu impjegati. Barra minn hekk, post tax-xogħol li hu aċċessibbli u sigur għal persuni b'dizabilitajiet huwa wkoll iktar sigur u iktar aċċessibbli għall-impjegati, għall-klijenti u għall-visitaturi kollha. Persuni b'dizabilitajiet huma koperti kemm minn leġislazzjoni Ewropea kontra d-diskriminazzjoni, kif ukoll minn leġislazzjoni tas-saħħa u tas-sigurtà fuq il-post tax-xogħol. Din il-leġislazzjoni, li l-Istati Membri jimplimentaw f'leġislazzjoni u f'arranġamenti nazzjonali, għandha tiġi applikata sabiex tiffaċilita l-impjieg ta' persuni b'dizabilitajiet, sabiex dawn ma jiġux esklużi.

Ħtiġijiet ġuridiċi

Leġislazzjoni dwar trattament ugwali u leġislazzjoni dwar is-saħħa u s-sigurtà jieħdu approċċi simili u mhumiex f'kunflitt.

Leġislazzjoni dwar is-saħħa u s-sigurtà teħtieġ li persuni li jimpjegaw iwettqu stimi tar-riskju u jdaħħlu miżuri preventivi adattati. Il-prijoritajiet huma sabiex ir-riskji jiġu eliminati mis-sors u x-xogħol jiġi adattat għal ħaddiema. Minbarra dawn il-ħtiġijiet ġenerali li japplikaw għar-riskji u għall-ħaddiema kollha, persuni li jimpjegaw huma meħtieġa:

- ✓ jipproteġu gruppi partikolarment sensitivi kontra l-perikli li jeffettwawhom b'mod speċifiku (1);
- ✓ jorganizzaw postijiet tax-xogħol 'sabiex jieħdu kont ta' ħaddiema b'dizabilità [sic], jekk neċessarju. Din id-dispożizzjoni tapplika b'mod partikolari għal bibien, passaġġi, turġien, doċċi, sinkijiet, wc u postazzjonijiet tax-xogħol użati jew okkupati direttament minn persuni b'dizabilità [sic] (2);
- ✓ jagħmlu disponibbli tagħmir tax-xogħol li huwa adattat għax-xogħol u jista' jintuża minn ħaddiema mingħajr ħsara għas-saħħa u għas-sigurtà tagħhom. Prinċipji ergonomiċi għandhom jitqiesu kollha meta jiġu applikati ħtiġijiet minimi tas-saħħa u s-sigurtà (3).

Leġislazzjoni kontra d-diskriminazzjoni tista' wkoll teħtieġ adattamenti għax-xogħol u għar-riżorsi fil-post tax-xogħol (4). Il-Persuni li jimpjegaw huma meħtieġa jipprovdu:

- ✓ kondizzjonijiet raġjonevoli għal persuni b'dizabilitajiet, sabiex ikun jista' jkollhom aċċess għal, jipparteċipaw fi, jew javvanzaw fl-impjieg jew jieħdu taħriġ;
- ✓ miżuri effettivi u prattiċi sabiex il-post tax-xogħol jiġi adattat għad-dizabilità, bħall-adattament tal-post u tat-tagħmir, tal-mudelli tal-ħinijiet tax-xogħol, tad-distribuzzjoni tal-kompiti jew tal-proviżjon ta' taħriġ jew ta' riżorsi ta' integrazzjoni.

Stima tar-riskju tfisser kontroll b'attenzjoni ta' dak li, fix-xogħol, jista' jikkawża ħsara lil persuni, sabiex jiġi ġgudikat jekk il-prekawzjonijiet humiex suffiċjenti jew jekk għandux isir iktar sabiex tiġi pprevenuta l-ħsara. Il-mira hi li jiġi assigurat li ħadd ma jweġġa' jew jifsfa' marid. Stima tar-riskju tinvolvi l-identifikazzjoni ta' perikli preżenti u mbagħad valutazzjoni ta' l-estent tar-riskji involuti, b'kont meħud ta' prekawzjonijiet eżistenti. Ir-riżultati jintużaw sabiex jintgħažzu l-iktar miżuri approprijati ta' prevenzjoni.

Kwalunkwe stima tar-riskju fuq il-post tax-xogħol għandha tkopri:

- ✓ il-kompitu, per eżempju id-disinn ta' l-impjieg, l-attivitajiet tax-xogħol;
- ✓ l-individwu, per eżempju kull bżonn speċifiku fir-rigward tad-dizabilità;
- ✓ it-tagħmir tax-xogħol, per eżempju teknoloġiji ta' assistenza, jekk postazzjonijiet tax-xogħol u t-tagħmir humiex aġġustati għal bżonnijiet inidividuali;
- ✓ l-ambjent tax-xogħol, per eżempju il-mod kif inhuma mqasma il-post, id-dawl, il-mezzi ta' sħana, l-aċċess, il-ħruġ;
- ✓ l-organizzazzjoni tax-xogħol, per eżempju kif inhuma organizzati x-xogħol u l-orarji;
- ✓ perikli fiżiċi, bħal sustanzi perikolużi, per eżempju, persuni li jsofru mill-ażżma, jistgħu jkun aktar sensitivi għal kimiċi użati fuq il-post tax-xogħol;
- ✓ perikli psikosozjali bħall-istress jew il-bullying; per eżempju, id-dizabilità tista' tintuża bħala skuża għall-bullying;
- ✓ ħtiġijiet ta' informazzjoni u taħriġ, per eżempju li jiġu provduti informazzjoni u taħriġ ta' sigurtà permezz ta' medji differenti;
- ✓ l-involvement ta' rappreżentanti ta' l-impjegati u tal-ħaddiema, inkluż li jiġu kkonsultati dwar ir-riskji u l-miżuri ta' prevenzjoni.

Stima tar-riskju sensitiva għad-dizabilità u koordinazzjoni ma' azzjonijiet kontra d-diskriminazzjoni

Ftakar! Immira li tikkonforma mad-dmirijiet tas-saħħa u tas-sigurtà u evita d-diskriminazzjoni fl-istess ħin. Li jkun possibbli għal ħaddiema

(1) Id-Direttiva tal-Kunsill 89/391/KEE dwar l-introduzzjoni ta' miżuri sabiex jinkoraġġixxu titjib fis-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema fuq il-post tax-xogħol.

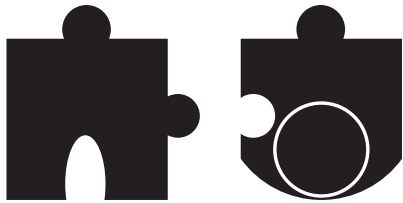
(2) Id-Direttiva tal-Kunsill 89/654/KEE dwar il-ħtiġijiet minimi tas-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol.

(3) Id-Direttiva tal-Kunsill 89/391/KEE dwar il-ħtiġijiet minimi tas-saħħa u s-sigurtà għall-użu ta' tagħmir tax-xogħol minn ħaddiema fuq il-post tax-xogħol.

(4) Id-Direttiva tal-Kunsill 2000/78/KE li tistabbilixxi kwadru ġenerali għal trattament ugwali fl-impjieg u fix-xogħol.

b'dizabilità li jaħdmu b'sigurtà u li jiġu provduti miżuri ta' saħħa u ta' sigurtà b'hal taħriġ jew tagħmir speċjali li huma aċċessibbli għal ħaddiema b'dizabilità hija normalment f'tiegħa kemm ta' leġiżlazzjoni tas-saħħa u tas-sigurtà kif ukoll ta' leġiżlazzjoni kontra d-diskriminazzjoni. Kunflitti ġenwini, meta konformità ma' waħda tagħmilha impossibbli li jkun hemm konformità ma' l-oħra, huma rari.

Il-proċess sabiex jiġu provduti miżuri għal ħaddiema b'dizabilità jeħtieġ li jiġi kkoordinat mal-partijiet kollha li jiġġestixxu s-sigurtà, u b'mod partikolari ma' l-istima tar-riskju (ara l-kaxxa) sabiex persuni li jimpjegaw jissodisfaw id-dmirijiet tagħhom taħt leġiżlazzjoni tas-saħħa u tas-sigurtà u kontra d-diskriminazzjoni. L-istadji kollha tal-proċess ta' ġestjoni tar-riskju jeħtieġu li jieħdu kont ta' approċċi kontra d-diskriminazzjoni sabiex ambjenti tax-xogħol, it-tagħmir tax-xogħol u l-organizzazzjoni tax-xogħol jinbidlu jew jiġu adattati meta neċessarju sabiex jiġi assigurat li r-riskji u d-diskriminazzjoni jitneħħew jew għall-inqas jiġu minimizzati.

Tpinġija ta' Marie Schmatovich, is-Sena Ewropea ta' Persuni b'Dizabilitajiet 2003

L-Istima tar-Riskju: Stimu tar-riskju ġenerali, jew ġeneriċi, jistgħu wkoll ikollhom iqisu d-differenzi ta' ħaddiema individwali. La huwa importanti li wieħed jassumi li l-ħaddiema kollha huma l-istess u lanqas li jsiru suppożizzjonijiet dwar ir-riskji tas-saħħa u s-sigurtà assoċjati ma' diżabilità partikolari. Per eżempju:

- ✓ identifika gruppi ta' ħaddiema li jista' jkollhom riskju ikbar; u
- ✓ aghmel stima speċifika għalihom tar-riskji, b'kont meħud kemm tan-natura kif ukoll ta' l-estent tad-diżabilità u ta' l-ambjent tax-xogħol;
- ✓ hu kont tal-kapaċitajiet tal-persuni meta tippjana x-xogħol — ħaddiema b'diżabilità ħafna drabi jkollhom kapaċitajiet speċjali, li m'għandhomx jintilfu minħabba kondizzjonijiet tax-xogħol li mhumiex adattati tajjeb;
- ✓ ikkonsulta l-individwi kkonċernati tul il-proċess ta' l-istima tar-riskju;
- ✓ fittex konsulenza kif neċessarju. Din tista' tingħata minn servizzi u awtoritajiet tas-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol (OHS), minn professjonisti tas-saħħa, minn professjonisti tas-sigurtà u ergonomisti, minn servizzi ta' impjieg b'diżabilità jew minn organizzazzjonijiet ta' diżabilità.

Approċċ sensibbli li persuni li jimpjegaw jistgħu jixtiequ jadottaw huwa, l-ewwel nett, li jħarsu lejn liema miżuri huma meħtieġa taħt leġiżlazzjoni kontra d-diskriminazzjoni. Imbagħad ikkunsidra liema miżuri addizzjonali, jekk hemm, huma meħtieġa sabiex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet tas-saħħa u s-sigurtà.

Il-Prevenzjoni: Il-prinċipju ta' gwida għall-prevenzjoni huwa li l-impjieg jiġi adattat għal-ħaddiem, u mhux il-ħaddiem għal-impjieg. Miżuri preventivi jistgħu jinkludu: bidliet fl-impjieg, fis-siġħat tax-xogħol, fit-tagħmir, fl-istruzzjonijiet, fl-ambjent, fil-proċeduri, eċċ.; teknoloġija ta' assistenża; u taħriġ. Il-persuna li timpjega għandha tiddiskuti l-miżuri mal-persuna b'diżabilità, ladarba l-individwu s-soltu huwa l-aħjar persuna sabiex tidentifika dak li hu meħtieġ.

Il-Koordinazzjoni: Dawk li għandhom rwoli ta' sigurtà, per eżempju l-uffiċjali tas-sigurtà, u dawk responsabbli għal kwistjonijiet ta'

ugwaljanza, b'hal uffiċjali tal-personal, għandhom jikkoordinaw l-attivitajiet tagħhom sabiex jassiguraw li ż-żewġ aspetti jitqiesu b'attenzjoni. Politiki ta' fuq il-post tax-xogħol jew pjanijiet ta' azzjoni dwar id-diżabilità għandhom jinkludu s-saħħa u s-sigurtà, u l-ħtiġijiet ta' ħaddiema b'diżabilità għandhom jiġu inklużi f'inizjattivi ta' promozzjoni tas-saħħa fuq il-post tax-xogħol.

Xi drabi ħaddiema b'diżabilità jiġu impjegati permezz ta' servizzi speċjalizzati ta' impjieg għal persuni b'diżabilità. Is-servizz u l-persuna li timpjega għandhom jinkludu s-saħħa u s-sigurtà fil-bidu ta' l-ippjanar u l-miżuri għandhom jiġu riveduti ladarba l-persuna b'diżabilità tkun bdiet taħdem. Per eżempju, persuni li jimpjegaw għandhom jipprovdu organizzazzjonijiet għas-sostenn ta' l-impjieg b'kopja ta' l-istima tar-riskju tagħhom. Organizzazzjonijiet speċjalizzati jistgħu ħafna drabi jiprovdu informazzjoni, taħriġ u servizzi dwar miżuri adattati. Informazzjoni dwar stimu tar-riskju f'*workshops* 'protetti' tingħata fit-taqsimha dwar mistoqsijiet komuni (FAQ) fis-sit ta' l-internet tad-diżabilità (ara aktar informazzjoni).

Meta sseħħ id-diskriminazzjoni?

Id-direttiva ta' qafas dwar trattament ugwali fl-impjieg tipprojbixxi d-diskriminazzjoni fl-impjieg, kemm diretta kif ukoll indiretta, abbażi tad-diżabilità:

- ✓ diskriminazzjoni diretta hija meta persuna hija trattata b'mod inqas favorevoli minn oħra li hija, kienet jew kienet tkun f'sitwazzjoni paragonabbli minħabba diżabilità;
- ✓ diskriminazzjoni indiretta hija meta dispożizzjoni, kriterju jew prattika apparentement newtrali jistgħu jqiegħdu lil persuni li għandhom diżabilità partikolari fi żvantaġġ meta pparagunat ma' persuni oħra.

Miżuri ta' saħħa u ta' sigurtà, maħsuba sabiex jipproteġu lil persuni minn ħsara, m'għandhomx jintużaw b'mod diskriminatorju sabiex jeskludu lil persuni b'diżabilità mill-post tax-xogħol jew sabiex jitrattawhom b'mod inqas favorevoli: per eżempju, billi jiġi dikjarat li ħaddiem f'siġġu tar-roti ma jistax johroġ minn bini f'emergenza jew li ħaddiem nieqes mis-smiġħ ma jistax jirreagixxi għal twissija ta' nar. Jekk is-saħħa u s-sigurtà jingħataw raġuni, persuni li jimpjegaw għandhom juru, permezz ta' stima adegwata tar-riskju u konsulenza kompetenti, per eżempju minn organizzazzjoni speċjalizzata dwar diżabilitajiet, li hemm problema ġenwina li ma tistax tiġi meġhluha billi jittieħdu miżuri sabiex jakkomodaw lill-persuna b'diżabilità, b'hal trasferiment għal impjieg ieħor. Meta ħaddiem b'diżabilità jinstab li qiegħed jiffaċċja riskju partikolari, m'għandekx tissoponi li dan japplika għal dawk kollha bid-diżabilità jew jintuża sabiex jiġu stabbiliti restrizzjonijiet awtomatiċi fir-rigward tax-xogħol tagħhom.

Għajnuniet sabiex jingħataw kondizzjonijiet raġonevoli u post tax-xogħol sigur għal ħaddiema b'diżabilità

Aċċess ma jirreferix biss għal aċċess għal bini. Fuq il-post tax-xogħol, l-aċċess jirreferi għall-faċilità li biha impjegati jistgħu jużaw il-post, biex b'hekk ikunu indipendenti kemm jista' jkun. Dan japplika għad-diżabilitajiet kollha, inkluża l-mobilità, it-tagħlim, problemi viżwali jew tas-smiġħ. Ħafna miżuri li huma bażiċi u mhumiex għaljin jistgħu jagħmlu differenza sinifikanti.

Ftakar! Il-ħtiġijiet ta' ħaddiema b'diżabilità għandhom jiġu kkunsidrati fl-istadju tad-disinn u ta' l-ippjanar; iktar milli wieħed joqgħod jistenna sakemm jiġi impjegat ħaddiem b'diżabilità u mbagħad isiru t-tidliet. Per eżempju, meta tiġi installata sistema ġdida ta' twissija, sistema viżwali kif ukoll li tinstam' għandha tintuża awtomatikament.

Mizuri li għandhom jiġu kkunsidrati jinkludu:

L-Ambjent tax-xogħol

- ✓ I-aġġustament tal-post jew tal-postazzjonijiet tax-xogħol, per eżempju rampi; *lifts*; swiċċijiet tad-dawl, turġien bit-tarf immarkat b'żebgħa ċara; strippi tattili ta' twissija fil-quċċata ta' turġien; fsejjes li jinstemgħu jew ta' twissija; apparat awtomatiku ta' ftuħ fuq bibien tqal; pumi tal-bibien, qniepen, apparat għal aċċess li jintlaħaq minn utenti f'siġġijiet bir-roti u li jista' jiġi minn persuni nieqsa mid-dawl; art li ma tizloqx, lixxa;
- ✓ li persuna tiġi assenjata għal qasam differenti tax-xogħol, per eżempju fil-livell bażi, f'kamra tax-xogħol b'iktar aċċess jew fid-dar;
- ✓ li jiġi akkwistat jew modifikat tagħmir, per eżempju tastiera *Braille*, telefown bil-faċilità ta' idejn liberi;
- ✓ istruzzjonijiet ta' modifikazzjoni jew libretti ta' referenza, per eżempju istruzzjonijiet viżwali, bi stampi;
- ✓ li jiġi pprovdut qarrej jew interpretu, per eżempju jiġi pprovdut telefown bit-test (minicom) għal persuna nieqsa mis-smiġħ u jiġi bbukkjat interpretu għal-lingwa bis-sinjali għal laqgħat u okkażjonijiet partikolari;
- ✓ li jiġi installat *software* għar-rikonoxximent tal-lehen fuq kompjuter għal xi hadd fuq il-post tax-xogħol li għandu problema muskuloskeletalni fid-dirgħajn; li jiġu pprovduti *zoomtext*, noti fuq diska, e-mail jew awdjo-każett għal xi hadd bi problema ta' nuqqas ta' dawl;
- ✓ li jiġi assigurat dawl tajjeb għal persuni nieqsa mid-dawl u għal persuni li jaqraw ix-xufftejn.

Is-Senjalazzjoni

- ✓ li jiġi kkunsidrat kif il-persuni għandhom jiġu megħjuna jispustjaw ruħhom fil-bini u jsibu l-post li jridu jaslu għalih;
- ✓ li jiġu kkunsidrati xorti li jistgħu jsiru li jgħinu lill-persuna nieqsa mid-dawl issib lokha (eż. kuntrasti ta' kulur fl-għamara, fit-twapet, fil-ħitan u fil-passaggi tal-bibien jew incizjonijiet fil-kisi ta' l-art);
- ✓ li jiġu pprovduti notifiċi b'tipa kbira u ċara sabiex persuni li għandhom vista parzjali jistgħu jarawhom b'mod ċar;
- ✓ li jiġu pprovduti sinjali *Braille*, tattili u ta' tipa kbira hdejn pumi tal-bibien;
- ✓ li jiġu pprovduti grafiki u stampi, ladarba s-sinjali jistgħu jkunu iktar faċli għal persuni b'diżabilità fit-tagħlim;
- ✓ li s-sinjali jingħataw *finish* matt sabiex tiġi evitata r-riflessjoni. L-ltrri għandhom ikunu jikkuntrastaw ma' l-isfond għal qari iktar faċli.

Il-Komunikazzjoni

- ✓ li l-informazzjoni kollha tas-saħħa u tas-sigurtà tiġi pprovduta f'formati aċċessibbli. Dan jinkludi materjali miktuba u mezzi oħra ta' komunikazzjoni, u aċċessibbiltà għal haddiema bi problemi viżwali jew tas-smiġħ, bid-diżleksja, b'diffikultajiet fit-tagħlim jew bi problemi psikjatriċi.

L-Organizzazzjoni tax-xogħol u d-dmirijiet

- ✓ li jiġu allokati xi ftit mid-dmirijiet tal-persuna b'diżabilità lill-persuna oħra, per eżempju is-sewqan;
- ✓ li l-haddiem jiġi trasferit għal postazzjoni iktar adattata.

Is-Sigħat tax-xogħol

- ✓ li s-sigħat tax-xogħol jiġu alterati, inkluż għal *part time* jekk approprijat, per eżempju sabiex il-persuna b'diżabilità tkun tista' tivvjaġġa barra *r-rush hours*;

- ✓ li tiġi permessa assenza għal riabilitazzjoni, stima jew trattament;
- ✓ li jiġi organizzat ritorn bil-fażijiet għax-xogħol.

It-Taħriġ u s-sorveljanza

- ✓ li jittieħdu miżuri sabiex jiġi assigurat li persuna b'diżabilità mhijiex żvantaġġjata fir-rigward tat-taħriġ fis-saħħa u fis-sigurtà, fl-istruzzjoni u fl-informazzjoni, per eżempju billi:
 - ✓ jiġu alterati l-ħin jew il-lok tat-taħriġ;
 - ✓ jiġu provduti materjali għall-kors u informazzjoni f'midja differenti;
 - ✓ jiġi provdut qarrej jew interpretu;
 - ✓ jiġi provdut tagħlim individwali, u adattat għall-persuna speċifika;
 - ✓ jiġi assigurat li materjali bil-miktub huma f'lingwa faċli li tagħmilhom iktar aċċessibbli għal kulhadd;
- ✓ li jiġi assigurat li programmi b'impjeg sostnut jindirizzaw htigijiet ta' taħriġ ta' OHS meta l-postazzjoni tkun qiegħda tiġi ppjanata;
- ✓ li jiġi provdut kwalunkwe taħriġ speċifiku, addizzjonali ta' OHS li haddiema b'diżabilità jista' jkollhom bżonn fir-rigward tax-xogħol tagħhom jew tat-tagħmir speċifiku li għandhom jużaw;
- ✓ li ġestituri u personal jiġu provduti bi kwalunkwe informazzjoni u taħriġ speċifiku li jeħtieġu sabiex jingħata appoġġ lill-haddiem b'diżabilità. It-Taħriġ ikun meħtieġ għal dawk li huma inkarigati jgħinu fl-evakwazzjoni ta' haddiema b'diżabilità f'emergenza, inkluż l-użu ta' kwalunkwe tagħmir speċifiku ta' evakwazzjoni. Dawk b'responsabbiltajiet ta' ugwaljanza jeħtieġu taħriġ ta' OHS rilevanti għar-rwol tagħhom.

Il-Promozzjoni u t-trasferiment

- ✓ li jiġi assigurat li l-promozzjoni jew it-trasferiment huma miftuħa għall-impjegati kollha adattati f'termini ta' kapacità u esperjenza ta' xogħol;
- ✓ li jiġu modifikati proċeduri għal kontroll jew stima;
- ✓ li meta jkun hemm promozzjoni jew trasferiment, li jiġi rranġat għall-persuna b'diżabilità li żżur il-post tax-xogħol prospettiv għdid sabiex tikkunsidra jekk il-bidla tistax tohloq kwalunkwe htigijiet speċjali.

Kortezija ta' Lantegi Batuak (www.lantegi.com)

Proċeduri ta' emergenza

Ftakar! Hafna miżuri għat-titjib ta' l-aċċess għall-post tax-xogħol jiffaċilitaw ukoll l-evakwazzjoni.

- ✓ Teżisti l-ħtieġa li l-haddiema b'diżabilità **jitqiegħdu** f'partijiet tal-bini fejn jistgħu joħorġu minnu b'mod iktar faċli?
- ✓ Huwa meħtieġ xi **tagħmir speċjali**, bħal siġġu ta' evakwazzjoni? Ipprova t-tagħmir qabel tixtrih, agħti taħriġ fl-użu tiegħu u assigura li ssirlu l-manutenzjoni, u li jiġi kkontrollat flimkien ma' tagħmir ieħor għal emergenza.

- ✓ **Iż-żoni tal-ħażna** huma provduti b'tagħmir neċessarju ta' evakwazzjoni? Faċli li wieħed jaċċedi għalihom?
- ✓ Fil-każ ta' emerġenzi, hemm **membri speċifiċi tal-personal maħtura** sabiex iwissu u jassistu l-impjegati bi problemi tad-dawl jew oħrajn li għandhom problemi ta' mobilità (assistenti ta' evakwazzjoni)?
- ✓ Jeżistu lampi li jixegħlu u jintfew bħala twissija ta' nar u **apparat ieħor viżwali jew li jvibrata ta' twissija** pprovdut sabiex jissupplimenta t-twissijiet li jinstemgħu? Jeżistu twissijiet viżwali installati fiż-żoni kollha, inklużi ġewwa faċilitajiet ta' wc?
- ✓ Ir-rotot u l-proċeduri **jieħdu kont tal-moviment potenzjalment iktar bil-mod** ta' persuni b'diżabilitajiet?
- ✓ Il-persuni b'diżabilità huma kollha familjari ma' rotot ta' hruġ u pprovduti b'**istruzzjonijiet u taħriġ** fi proċeduri tas-sigurtà? Qassam proċeduri ta' emerġenza bil-Braille, b'tipa kbira, f'*text file*, u f'formati ta' *cassette* tape.
- ✓ L-Uffiċjali tan-nar u l-assistenti ta' evakwazzjoni ħadu **taħriġ**? L-Oqsma ta' taħriġ jinkludu: it-tekniki ta' evakwazzjoni li għandhom jintużaw, partikolarment kif għandhom jintrefgħu jew jiġu assistiti individwi li jużaw għajnuniet għal mobilità; l-użu ta' kwalunkwe tagħmir speċjali ta' evakwazzjoni; u taħriġ fil-lingwa bażika tas-sinjali sabiex ikun hemm komunikazzjoni effettiva ma' individwi li huma neqsin mis-smiġh, u l-istruzzjonijiet għal individwi li jużaw annimali għal assistenza.
- ✓ Hemm stabbiltà **żoni ta' salvataġġ u postijiet** li huma siguri minn periklu immedjat?
- ✓ **Jiġu ottenuti pariri** meta neċessarju? Ikkonsulta t-tifi tan-nar lokali, il-pulizija, u d-dipartimenti tas-salvataġġ perjodikament dwar kwistjonijiet bħal jekk persuni b'diżabilitajiet għandhomx jibqgħu fil-postijiet tax-xogħol tagħhom, għandhomx jingabru f'żona ta' rifuġju sabiex jistennew il-ħaddiema tas-salvataġġ, jew jevakwaw immedjatament. Ikkonsulta organizzazzjonijiet speċjalizzati ta' diżabilità għal parir speċifiku.
- ✓ L-arranġamenti għal persuni b'diżabilitajiet huma inklużi fil-**proċeduri miktuba ta' evakwazzjoni**?
- ✓ **L-arranġamenti jiġu riveduti perjodikament**?
- ✓ L-impjegati huma inkoraġġiti **jagħmlu lista** ta' medikazzjonijiet, allergiji, tagħmir speċjali, ismijiet, indirizzi u numri tat-telefown ta' tobba, farmaċisti, membri tal-familja u ħbieb, u kwalunkwe informazzjoni importanti oħra?
- ✓ Jeżisti **kitt ta' forniture** disponibbli b'ingwanti adattati (li jintużaw sabiex l-idejn ta' l-individwi jiġu protetti minn trab meta jmexxu s-siġġijiet tar-roti tagħhom), *patch kits* sabiex jissewwew roti mtaqqba, u batteriji żejda għal dawkl li jużaw siġġijiet tar-roti jew *scooters* bil-mutur?

Korteżija ta' Lantegi Batuak (www.lantegi.com)

Il-Kuntrast fil-Kulur jgħin il-mobilità

Konsulenza mal-ħaddiema

Il-Konsulenza mal-ħaddiema u mar-rappreżentanti tagħhom dwar is-saħħa u s-sigurtà hija ħtieġa ġuridika. Il-partecipazzjoni tagħhom hija wkoll fundamentali sabiex ikun hemm prevenzjoni effettiva tar-riskju, ladarba huma għandhom it-tagħrif u l-esperjenza tas-sitwazzjoni tax-xogħol, u jipprovdu lill-persuni li jimpjegawhom b'kontroll tar-realtà. Għaldaqstant, il-konsultazzjoni mar-rappreżentanti tas-sigurtà tal-ħaddiema u ma' ħaddiema b'diżabilità hija parti importanti mill-garanzija li kwistjonijiet tas-saħħa u tas-sigurtà għal ħaddiema b'diżabilità huma identifikati u pprevenuti. Fil-każ li persuni li jimpjegaw, jew rappreżentanti għas-sigurtà tal-ħaddiema, jieħdu passi mingħajr ma jikkonsultaw lill-ħaddiema proprji b'diżabilità, jistgħu jitolfu informazzjoni importanti u ħaddiema b'diżabilità jista' jkollhom esperjenzi differenti, iżda rilevanti li għandhom jitqiesu.

Għall-istess raġunijiet, persuni b'diżabilità u rappreżentanti tal-ħaddiema għandhom jiġu involuti fil-proċess sabiex jiġu assigurati 'kondizzjonijiet raġonevoli' għal ħaddiema b'diżabilità bħall-ippjanar tax-xogħol, l-ambjenti tax-xogħol, il-proċeduri ta' emerġenza, eċċ. u x-xiri u l-użu ta' kwalunkwe tagħmir speċjali.

Taħriġ ta' ugwaljanza

Id-Diskriminazzjoni ma tistax tkun intenzjonali. Tista' ssejtn minħabba nuqqas ta' ftehim jew injoranza kif ukoll preġudizzju. Għaldaqstant, it-taħriġ ta' ugwaljanza għad-diżabilità huwa rakkomandat għal ġestituri tal-linja, għal dawkl kollha b'responsabbiltajiet ta' saħħa u sigurtà, għal professjonisti tas-saħħa u s-sigurtà, għal rappreżentanti tal-ħaddiema u għal kwalunkwe persuna involuta f'kumitati ta' l-istima tar-riskju u tas-sigurtà. Taħriġ komprensiv ta' ugwaljanza, li jkopri l-ħtieġa li organizzazzjonijiet iħaddnu d-diversità fil-politiki u fil-prattiki kollha tagħhom, għandu jinkludi s-saħħa u s-sigurtà.

Aktar informazzjoni

Is-Sit ta' l-Internet ta' l-Aġenzija għandu taqsimha dwar kwistjonijiet ta' saħħa u sigurtà fuq il-post tax-xogħol li jirrelataw ma' l-integrazzjoni u ż-żamma fl-impjieg ta' persuni b'diżabilitajiet. Jipprovdi *links* għal linji gwida, pariri, studji prattiki tal-każijiet mill-perspettiva tal-post tax-xogħol, dettalji ta' programmi u strategiji f'dan il-qasam u dokumenti ta' diskussjoni tal-politika. Jeżistu *links* għal riżorsi fl-Istati Membri, fl-Ewropa u fid-dinja kollha, u mistoqsijiet komuni li jipprovdu iktar informazzjoni:

http://europe.osha.eu.int/good_practice/person/disability/

Il-Paġna ta' l-Internet tal-Kummissjoni Ewropea dwar kwistjonijiet ta' diżabilità tinstab f' http://europa.eu.int/comm/employment_social/disability/index_en.html

L-Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
Tel. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83
E-mail: information@osha.eu.int